

Toekomstbestendig begraafplaatsbeleid gemeente Aalten

Auteur
J. Walvoort
Functie
Beleidsmedewerker Burgerzaken
Datum
31 augustus 2024
Versienummer
1

Inhoud

Toekomstbestendig begraafplaatsbeleid gemeente Aalten	1
Inleiding	3
Maatschappelijke ontwikkelingen	4
Wat is het verschil van natuurlijk begraven en Natuurbegraafplaats	5
Kostenreductie	5
Functies per begraafplaats	7
Tarievenbeleid	11
Funerair Erfgoed	12
Bijlagen	13

Inleiding

De gemeente Aalten heeft het beheer van 7 gemeentelijke begraafplaatsen. De exploitatie van deze gemeentelijke begraafplaatsen is verre van kostendekkend, mede omdat het aantal begravingen afneemt. Het percentage kostendekkendheid bedraagt ongeveer 40%. Er zijn al diverse stappen genomen om de kostendekkendheid te verbeteren (2008, 2012 en 2019), maar de impact van die maatregelen is tot nu toe relatief gering. Het is gezien de historische en huidige maatschappelijke ontwikkelingen niet realistisch om ervan uit te gaan dat kostendekkende exploitatie haalbaar is. Toekomstbestendig beheer vraagt een nieuwe visie en andere keuzes, een goede balans tussen levensbeschouwelijke, maatschappelijke en bedrijfseconomische waarden.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Begraafplaatsen zijn sterk afhankelijk geworden van marktwerking. Een extra crematorium of natuurbegraafplaats in de regio heeft direct consequenties voor de dienstverlening en het aantal verrichtingen op de gemeentelijke begraafplaatsen. Bepalend daarbij zijn met name het dienstenaanbod, de hoogte van de tarieven, de gewenste uitstraling van de begraafplaatsen en bekendheid met het dienstenaanbod. Ondernemende marktpartijen besteden over het algemeen meer geld aan promotie en marketing dan gemeenten en zijn daardoor zichtbaarder. Voor de gemeente Aalten betekent marktwerking dat er voornamelijk concurrentie is met het plaatselijke crematorium. Gezien het aantal jaarlijkse sterfgevallen heeft cremeren al het grootste marktaandeel. Dit is conform de landelijke trend waarbij 67% kiest voor cremeren en 33% voor begraven. In Aalten hebben we de volgende cijfers over de afgelopen 5 jaar.

Jaar	Begraven		Cremeren
2019	69		80
2020	94		99
2021	75		105
2022	71		110
2023	63		91
2024	25		50 t/m eind juni

Natuurgraven, ook wel onderhoudsvrije graven genoemd, genieten een toenemende belangstelling, zowel op natuurbegraafplaatsen als op delen van reguliere begraafplaatsen. Natuurbegraafplaats Schapenmeer in Vorden en natuurbegraafplaats Slangenburgh in Doetinchem zijn in de Achterhoek de belangrijkste natuurbegraafplaatsen.

Naar verwachting wordt er vanaf 2024 nog een nieuwe vorm van lijkbezorging toegestaan, namelijk resomeren, het oplossen van het lichaam van de overledene in een loogvloeistof onder hoge druk en hoge temperatuur. Wat overblijft is een witte asvormige substantie, vergelijkbaar met de as van cremeren. Resomeren is de meest duurzame vorm van lijkbezorging en relatief niet duurder dan cremeren. De verwachting is dat resomeren snel populair zal worden, met een aanzienlijk marktaandeel, wat vooral ten koste zal gaan van het aandeel cremeren. Voor gemeenten met een eigen aula is, gezien de betrekkelijk geringe investering, de aanschaf van een resomator een aantrekkelijk alternatief voor het vergroten van het marktaandeel. Of het 'veraarden', van stoffelijke resten, een vorm van composteren, ook wel humusatie genaamd, al op korte termijn wordt toegestaan is nog onduidelijk.

Een andere inkomstenbron is asbestemmingen, het bijzetten van asbussen in of op een bestaand graf, een urnengraf of urnennis, een bovengronds object of een verstrooiing. Het verstrooien van as op grafbedekkingen is vanuit esthetisch en ethisch oogpunt niet wenselijk en het verstrooien van as op verstrooivelden geeft milieuproblemen. Volgens de richtlijnen mag er zonder aanvullende maatregelen jaarlijks maar 1 verstrooiing plaatsvinden per 100 m² (90 verstrooiingen per hectare).

De populariteit van urnenissen in urnenmuren neemt landelijk af, maar de belangstelling voor natuur-urnengraven en bovengrondse asbewaring in objecten neemt toe.

Het GUV heeft naast cremeren ook eigen asvoorzieningen, waardoor op dit terrein samenwerking met de gemeentelijke begraafplaatsen niet voor de hand ligt. Bovendien zijn er in het verleden met het GUV afspraken gemaakt dat op de gemeentelijke begraafplaats Berkenhove door de gemeente geen nieuwe asbestemmingen mogen worden uitgegeven.

De belangrijkste mogelijkheid voor de gemeente Aalten om marktaandeel terug te winnen is begraven aantrekkelijker te maken. Daarbij is het van belang dat de begraafstarieven voldoende concurrerend worden en dat nieuwe populaire grafsoorten beschikbaar komen. Gezien landelijke ontwikkelingen, die regionaal doorvertaald kunnen worden, is de belangstelling voor onderhoudsvrije natuurgraven met een langdurige uitgiftetermijn kansrijk. De gemeente Aalten heeft op de begraafplaats Kloosterdijk al velden liggen die voor natuurbegraafplaats in aanmerking komt. Hier liggen voor de korte termijn kansen. Ook op het terrein naast de nieuwe begraafplaats in Dinxperlo liggen mogelijkheden, maar die vragen wel een bestemmingsplanwijziging. Eveneens is er op begraafplaats Varsseveldsestraatweg ruimte voor onderhoudsvrije graven in een natuurlijke omgeving. Verder kan bij gebleken belangstelling overwogen worden het areaal natuurbegraafplaats uit te breiden door gemeentebos of andere gemeentelijke grond een andere bestemming te geven of agrarische grond aan te kopen voor een natuurbegraafplaats en daarmee een verdienmodel ontwikkelen voor de financiering van de andere gemeentelijke begraafplaatsen.

Wat is het verschil van natuurlijk begraven en Natuurbegraafplaats

Natuurlijk begraven is begraven op een manier die het milieu en de natuur niet of zo weinig mogelijk belast.

Natuurbegraafplaats is een begraafplaats waar overleden personen op een natuurlijke manier in een graf of urn kunnen worden begraven. De graven zijn niet, zoals bij een traditionele begraafplaats in rijenaangelegd maar liggen willekeurig verspreid over een natuurlijk terrein. De natuurbegraafplaats blijft een openbaar toegankelijk natuurgebied. Er zijn geen grafstenen.

Er zijn dus kansen voor nieuwe verdienmodellen, zeker gezien de voorspelde sterke stijging van het aantal sterfgevallen in de komende dertig jaar, een stijging tot 50%. Zelfs bij gelijkblijvend marktaandeel is dan een flinke toename te verwachten van het aantal verrichtingen en de bijbehorende inkomsten, mits ingespeeld wordt op hedendaagse behoeften en de tarieven concurrerend zijn. Aandacht voor hedendaagse uitvaartrituelen die een sterk persoonlijk karakter hebben, ruime keuzemogelijkheden aan soorten grafvelden en graven, meer keuzemogelijkheden in graftermijnen en een verruiming van de keuzevrijheid van grafbedekkingen zijn daarbij aandachtspunten. Investeren in een groter aandeel en diversiteit aan asbestemmingen, met uitzondering van begraafplaats Berkenhove, is gezien de landelijke ontwikkelingen kansrijk, ook voor de 'witte as' van het resomatieproces.

Kostenreductie

Het algemeen onderhoud van de begraafplaats is sinds 2017 een grotere kostenpost geworden omdat chemische middelen niet meer zijn toegestaan. De alternatieven branden, stoom en mechanisch verwijderen van ongewenste planten zijn kostbaar en niet duurzaam. Vraag is welk onderhoudsniveau acceptabel is. Vanouds hebben begraafplaatsen een hoog onderhoudsniveau (niveau A). In het verleden heeft de gemeenteraad echter ingestemd met een lager onderhoudsniveau B, met uitzondering van de entree en het groen rond gedenkm monumenten. Dit onderhoudsbeleid wordt voortgezet.

De meeste hoofdpaden hebben al een verharding, met uitzondering van paden op oude gedeelten. De intentie is om ook deze hoofdpaden te voorzien van een minder onderhoudsgevoelige verharding en de zijpaden te vergrassen, waarbij gras wordt ingezaaid in het pad. Deze maatregelen passen in de landelijke trend van het 'vergroenen' van begraafplaatsen.

Historische ontwikkelingen die hebben geleid tot een groot aantal graven met grafrechten voor onbepaalde tijd drukken zwaar op de bedrijfsvoering. Door afkoop van het grafonderhoud en door het ontbreken van voorzieningen voor aangegane verplichtingen blijft dit een continue kostenpost. Het vervallen laten verklaren van grafrechten die zijn uitgegeven voor onbepaalde tijd zijn ingewikkelde en tijdrovende processen, daarmee ook arbeidsintensief en kostbaar, en geen toekomstbestendige oplossing. Daarbij is het nog maar de vraag wat het uiteindelijk oplevert omdat deze graven door de

huidige overcapaciteit niet nodig zijn voor nieuwe uitgften. Ze leveren geen nieuwe inkomsten op en de vrijgekomen ruimte blijft onderhoud vragen.

Het privatiseren van de gemeentelijke begraafplaatsen is evenmin een optie omdat geen enkele marktpartij geïnteresseerd is in verlieslijdende begraafplaatsen. Het sluiten en opheffen van (delen van) begraafplaatsen is voor de langere termijn wel een optie, maar blijft voor de komende dertig jaar een kostenpost zonder dat daar inkomsten tegenover staan, aangezien juridisch pas over 30 jaar een nieuwe bestemming mogelijk is.

In 2019 is geopperd 'Koopgraven' (graven met rechten voor onbepaalde tijd) financieel te laten bijdragen aan de instandhouding van de begraafplaatsen. Het is echter juridisch onmogelijk om rechthebbenden van 'koopgraven' aan te spreken voor het opnieuw betalen van grafrechten. Onbepaalde tijd blijft onbepaald zolang er geen ontbindende voorwaarden zijn, zoals achterstallige betalingen of het niet bekend zijn van een rechthebbende. Wat wel kan om de onderhoudslasten voor de gemeente te verlagen zijn de volgende opties:

- a. Voor alle graven een bijdrage in het algemeen onderhoud vragen. Tot 2010 was de gemeente verantwoordelijk voor algemeen onderhoud én voor onderhoud van de grafbedekking, vandaar vaak één onderhoudstarief. Sinds 2010 is de houder van de begraafplaats alleen nog maar verantwoordelijk voor algemeen onderhoud. Dat vereist voor de graven die nu voor bepaalde termijn worden uitgegeven wel een splitsing van het huidige onderhoudsrecht in een apart tarief voor algemeen onderhoud. Juridisch mag er geen verschil gemaakt worden tussen de verschillende gebruikers van de begraafplaats.
Aangezien er van veel graven die zijn uitgegeven voor onbepaalde tijd geen rechthebbende meer geregistreerd staat kunnen nabestaanden niet meer aangesproken worden. Het traceren van mogelijke nabestaanden is een moeilijk en kostbaar traject. In 2025 starten met het zoeken van nabestaanden. We zullen dan het verzoek doen of ze rechthebbende willen zijn van het graf. De vraag is zullen zij het graf gaan onderhouden en de kosten zijn voor rekening van de rechthebbende? Zo nee, dan kunnen ze afstand doen van het graf en vervalt het aan de gemeente. Bovengronds zal de gemeente het opruimen. De gemeente kan deze grafplekken opnieuw uitgeven of een andere bestemming geven. Wanneer we geen nabestaanden kunnen vinden plaatsen we een bordje bij de graven dat we op zoek zijn naar nabestaanden van het bewuste graf. Gedurende een jaar laten we deze bordjes staan en melden zich er geen nabestaande zal het graf ook vervallen aan de gemeente.
- b. Vrijwillige afstand van "koopgraven" stimuleren. Bij gebrekkig onderhoud kan de rechthebbende schriftelijk gemaand worden het onderhoud van het grafmonument te verzorgen of vrijwillig afstand te doen van het grafrecht. De vrijgekomen grafplekken kunnen een andere bestemming krijgen, een andere grafsoort of een andere functie. Ter bevordering van eigen onderhoud door de rechthebbenden kan een tarief vastgesteld worden voor grafonderhoud door medewerkers van de begraafplaats indien de rechthebbende niet binnen de gestelde termijn dit onderhoud zelf doet. Vrijwillig afstand wordt ook gestimuleerd door hogere tarieven te hanteren voor het schudden van graven (€ 1.500,- tot € 2.000,- per laag). Het blijvende gebruik van graven met rechten voor onbepaalde tijd wordt daardoor minder aantrekkelijk. Door het schudden van graven te verbieden (verdiept begraven onder de onderste laag) zullen er ook minder problemen ontstaan met niet of slecht verteerde lijken die een andere plaats moeten krijgen.
- c. Door graven die zijn uitgegeven voor bepaalde tijd snel bovengronds te ruimen indien niet verlengd wordt, binnen een maand na afloop van de termijn, stimuleer je verlengingen. Vanaf 2023 lopen de eerste grafrechten voor bepaalde tijd af en kan verlenging voor een extra bron van inkomsten zorgen. Of veel rechthebbenden daadwerkelijk overgaan tot verlengen blijft onduidelijk en zal grotendeels afhangen van de hoogte van de tarieven.

Funcities per begraafplaats

Structurele oplossingen voor de exploitatie kunnen gezocht worden in het (deels) sluiten en opheffen van de oudste begraafplaatsen en het transformeren van de overige begraafplaatsen tot multifunctionele gedenkparks of natuurbegraafplaatsen. Sluiten betreft het niet meer uitgeven van nieuwe graven en het stoppen met bijzettingen. Grafbezoek blijft mogelijk, evenals de bijzetting van asbussen. Opheffen betekent dat de begraafplaats zijn huidige functie verliest en dat de grafrechten komen te vervallen.

- A. Op de begraafplaatsen Piet Heinstraat in Aalten, Prins Mauritsstraat in Bredevoort en de Oude begraafplaats Kerkhofweg in Dinxperlo vinden geen nieuwe begravingen meer plaats, incidenteel nog een bijzetting in bestaande graven en asbestemmingen. Deze begraafplaatsen kan de gemeente opheffen en afstoten of onderbrengen bij een stichting of vereniging van vrijwilligers. Een aantal werkgroepen zijn al betrokken bij het beheer. In een participatietraject kan in samenspraak met de inwoners van deze kernen en reeds bestaande werkgroepen onderzocht worden op welke wijze de begraafplaatsen in stand gehouden kunnen worden en welke andere functies toegevoegd kunnen worden. Indien dit niet het geval is, dan deze begraafplaatsen sluiten voor begravingen en asbestemmingen en op termijn opheffen. Tien jaar na de laatste bijzetting kan dan besloten worden tot het opheffen of functiewijziging van (delen van) deze begraafplaatsen. Sluiten kan onmiddellijk ingaan na een collegebesluit. Grafbezoek blijft mogelijk, maar onderhoud wordt geminimaliseerd. Door de 'verwildering' zullen op deze plaatsen interessante gebieden ontstaan met een hoge biodiversiteitswaarde.
 - Wet op de lijkbezorging: Artikel 44 geeft aan dat een begraafplaats pas echt gesloten kan worden tien jaar na de laatste begrafenis.
 - Artikel 45 geeft aan dat een rechthebbende op een particulier graf bij GS kan verzoeken tot schadeloosstelling ten laste van de gemeente.
 - Artikel 46 geeft aan dat de begraafplaats na sluiting nog 20 jaar onaangeroerd moet blijven liggen.
 - Artikel 48 geeft aan dat voornoemde regelgeving ook voor een deel van de begraafplaats kan gelden.
- a. Op de oude begraafplaats aan het Kerkhofpad in Dinxperlo liggen op het voorste en achterste deel slechts een gering aantal oude graven. Door sluiting en opheffing van deze delen als begraafplaats ontstaan er over 10 jaar de mogelijkheden voor andere functies, zoals parkeren, woningbouw, e.d. Het middelste deel kan een parkfunctie krijgen met behoud de daar liggende graven en het deel met asbestemmingen wordt, inclusief een uitbreiding, een urnentuin.
- b. De begraafplaats aan de Piet Heinstraat in Aalten kan na sluiting en opheffing een andere bestemming krijgen, bijvoorbeeld voor park. Bijzondere cultuurhistorisch waardevolle monumenten kunnen overgebracht worden naar de begraafplaats aan de Varseveldsestraatweg in Aalten. Een alternatief is dat vrijwilligers het volledige beheer overnemen.
- c. De begraafplaats aan de Bolwerkweg in Bredevoort heeft een gemeentelijke monumentenstatus. Het beschermen van funerair erfgoed staat hier centraal. Een vrijwilligersgroep verzorgt het onderhoud van het oude Katholieke gedeelte en de gemeente faciliteert.
- B. De begraafplaatsen Berkenhove in Aalten en Nieuwe begraafplaats in Dinxperlo voldoen het meest aan de hedendaagse begraafplaatsbehoeften. Een status van hedendaags multifunctioneel gedenkpark is passend. Deze begraafplaatsen krijgen naast de begraaf- en gedenkfuncties ook een parkfunctie met ruimte voor natuurontwikkeling, extensieve recreatie en educatie. Het voorzieningenaanbod wordt afgestemd op hedendaagse behoeften met een ruime keuze in grafsoorten (algemene en particuliere graven, natuurgraven en familiegraven,

Islamitische en Rooms Katholieke begraafvakken, graven voor één en voor twee of meerdere personen, etc.), asbestemmingen (urnenkelders, bovengrondse asvoorzieningen, grondurnengraven en natuururnengraven), graftermijnen (10 jaar en een veelvoud van 10 jaar) en toegestane grafbedekkingen.

Nieuwe begraafplaats Dinxperlo

Begraafplaats Berkenhove (nieuwe deel)

Begrotingstechnisch komt er een split tussen de begraafwerkzaamheden enerzijds en het onderhoud van de parken anderzijds. Het onderhoud wordt ondergebracht en uitgevoerd door het team buitendienst. De begraafwerkzaamheden worden kostendekkend uitgevoerd door het team buitendienst in combinatie met inhuur. Op beide begraafplaatsen blijft een beheerder in gemeentelijke dienst als contactpersoon en gastheer.

- C. De begraafplaats Varsseveldsestraatweg in Aalten wordt (geleidelijk) heringericht tot een multifunctioneel natuur- en historisch gedenkpark met diverse themavelden waarbij biodiversiteit, natuur en historie de belangrijkste aandachtsvelden zijn. In graven met lopende grafrechten blijven bijzettingen mogelijk. Wel komen er strikte voorwaarden voor de grafbedekkingen, die moeten passend zijn voor de betreffende themavelden. Optie is om het deel links van het pad naar het gebouw dat als opslagruimte in gebruik is te sluiten en op te heffen, zodat dit deel een andere functie kan krijgen, bijvoorbeeld voor de bouw van seniorenwoningen, en daarmee inkomsten genereert voor het toekomstige onderhoud van de begraafplaats.
- Nieuwe graven worden alleen uitgegeven in de nieuwe themavelden, waaronder onderhoudsvrije natuurgraven zonder grafbedekking en een diversiteit aan asbestemmingen. Graven zonder rechthebbenden worden geruimd en krijgen een nieuwe functie.
- De volgende themavelden krijgen een plek:
- 'Historisch': De bijzondere cultuurhistorische monumenten van andere begraafplaatsen die gesloten en opgeheven worden naar deze begraafplaats overgebracht en krijgen een plaats op vrije ruimten tussen de daar reeds aanwezige cultuurhistorische waardevolle monumenten. Deze graven dienen voor het nageslacht bewaard te blijven en kunnen zonder toestemming van het college niet geruimd worden. De gemeente neemt de zorgplicht op zich ter behoud van dit cultuurhistorische erfgoed. Een nog te benaderen vrijwilligerswerkgroep zorgt voor onderhoud en educatie, met jaarlijks een aantal activiteiten.

- 'Urnentuin': een veld naast het aanwezige gebouwtje met de gelegenheid voor het plaatsen van asbussen in urnengraven en urnenkelders. In de toekomst kan hier ook witte as van het resomatieproces bijgezet worden. Als grafbedekking is een liggende en staande steen toegestaan of een beeldhouwwerk.
- 'Urnenbos': een veld voor natuur-urnengraven in het bosplantsoen, zonder grafbedekking, maar waar wel een gedenkplaatje op een algemene herdenkingszuil geplaatst kan worden.
- 'Urnenweide': een veld voor natuur-urnengraven in een natuurlijke bloemrijke vegetatie, waar verdiept onder het maaiveld een kleine gedenksteen met naam van de overledene geplaatst mag worden.

- Begraafplaats Kloosterdijk in Bredevoort krijgt naast de status van reguliere begraafplaats ook de officiële status van natuurbegraafplaats. Bestaande graven rond de aula blijven liggen en de uitgifte van nieuwe graven blijft mogelijk richting het RK-deel, maar het achterste deel van de begraafplaats wordt vrijgegeven en heringericht voor natuurgraven aan beide zijden van een uit te zetten kronkelend graspad. De uitgiftetermijn van de natuurgraven wordt één eeuw (100 jaar). Zie notitie Natuurgraven in Aalten.

Tarievenbeleid

Meestal worden tarieven vastgesteld op basis van kostenonderbouwing en daarna jaarlijkse aangepast op basis van een inflatiecorrectie. Probleem daarbij is dat indien exploitatietekorten als gevolg van dalende inkomsten gecorrigeerd worden met hogere tarieven begraven niet meer kan concurreren met cremen. De tekorten zullen dan nog groter worden en in een negatieve spiraal terecht komen. Van belang is om anno 2025 de tarieven marktconform vast te stellen, met de regionale crematietarieven en tarieven van natuurbegraafplaatsen als referentie. Tarieven van omringende gemeenten kunnen een signaal geven, maar begraafplaatsen van buurgemeenten zijn door hun ligging meestal niet interessant, tenzij ze een bijzonder aanbod hebben of vele malen goedkoper zijn. Vergelijking met die tarieven heeft minder zin. Door meer begravenissen binnen te halen zullen uiteindelijk de totale inkomsten hoger uitvallen, ook al zijn niet alle aangeboden diensten kostendekkend.

Door in de begroting de begraafkosten te splitsen van de kosten van algemeen onderhoud (parkfunctie) ontstaat een toekomstbestendiger beheer en kan ingezet worden op volledige kostendekkendheid van het begraafproces en de asbestemmingen.

De huidige graftarieven van de gemeente Aalten zijn redelijk marktconform voor de regio. Een tweepersoons graf voor 20 jaar in Aalten kost € 2.708,-, in Winterswijk € 3.500,- en in Doetinchem € 2.958,-.

De asbestemmingen zijn verre van marktconform. Een urnengraf voor 20 jaar kost in Aalten € 2.630,-, in Winterswijk € 1.400,-, in Doetinchem € 1.131,- en bij GUV € 1.300,-. Dit laatste tarief is vanuit concurrentieoverwegingen het meest relevant, slechts meer dan de helft goedkoper dan het gemeentetarief.

Bij marktconforme tarieven is het van belang niet alleen naar buurgemeenten te kijken (dat zijn geen echte concurrenten), maar vooral naar crematoria en natuurbegraafplaatsen. Ter referentie: een dubbel natuurgraf op begraafplaats Schapenmeer in Vorden kost € 7.500,- en op Slangenburg in Doetinchem € 5.763,-, en dat voor een termijn van eeuwigdurend.

Opgemerkt dient te worden dat de ontstane beeldvorming dat begraven in de gemeente Aalten duur is niet direct verdwijnt met lagere tarieven. Dat vraagt extra promotie inspanningen.

Met de huidige tarieven zal de animo voor verlengingen naar verwachting gering zijn en de extra ingeschatte inkomsten niet realistisch. Verlengingen aantrekkelijk maken vraagt én lagere tarieven én een keuze uit meerdere verlengingstermijnen, bijvoorbeeld vijf jaar en een veelvoud van vijf jaar. Door een kortere termijn aan te bieden zijn de kosten voor nabestaanden te overzien.

De huidige begraafkosten zijn relatief laag, het voorlopen is niet inbegrepen. Dit zal zo blijven.

Met lage begraafkosten is er wel een goede concurrentiepositie ten opzichte van cremen, maar die worden teniet gedaan door de hoge grafrecht tarieven. Het aanbieden van algemene graven (zonder grafrecht en met een laag onderhoudstarief) is een optie.

Het aanbieden van een natuurbegraafplaats op de begraafplaats Kloosterdijk is zeer perspectiefvol voor het genereren van nieuwe verdienmodellen. Daarbij zijn de investeringen gering en blijven onderhoudskosten laag. Wel zal geïnvesteerd moeten worden in een brede voorlichtings- en promotiecampagne om deze vormen van begraven bekend te maken én is een marktconform tarief een vereiste. Marktconform is een tarief van ongeveer € 3.500,- voor een 1-persoons graf voor 100 jaar en € 5.500,- voor een 2-persoonsgraf voor 100 jaar. Een grafbedekking is niet toegestaan, met uitzondering van een boomschijf of een gedenkplaatje op een algemene zuil of een gedenkboom aan het hoofdeinde van het graf. Een redelijk tarief voor natuur-urnengraven voor een termijn van 50 jaar is € 1.500,-.

Inkomsten die gegenereerd worden met natuurgraven kunnen ook ingezet worden voor algemeen onderhoud op andere gemeentelijke begraafplaatsen.

Funerair Erfgoed

In 2013 heeft de gemeenteraad vijf (delen van) historische begraafplaatsen aangewezen als gemeentelijk erfgoed.

Het betreft de volgende begraafplaatsen:

- Begraafplaats Berkenhove, Romienendiek Aalten
Betreft het uit 1922 daterende oorspronkelijke gedeelte van de begraafplaats met toegangspoort en baarhuisje.
- Joodse begraafplaats, Haartsestraat Aalten
Het gehele terrein, bestaande uit het oorspronkelijke deel met verspreide graven tussen de bomen en het jongere orthogonaal ingedeelde deel, met toegangspoort en metaarhuis..
- Oude begraafplaats, Prins Mauritsstraat Bredevoort
Het gehele terrein, met toegangspoorten en baarhuisje,
- Joodse begraafplaats, Prins Mauritsstraat Bredevoort
Het gehele terrein met toegangspoort en ommuring
- Begraafplaats Kloosterhof, Kloosterdijk Bredevoort
Het oorspronkelijke, centrale orthogonale gedeelte van de begraafplaats, met de centrale hoofdas, de toegangspoort en het baarhuis.

In een eerder stadium zijn al een aantal andere historische begraafplaatsen aangewezen als gemeentelijk monument:

Dit zijn:

- Roomskatholieke begraafplaats aan de Piet Heinstraat
Aangewezen als gemeentelijke monument met het baarhuisje, het calvariekruis en een aantal grafmonumenten die zijn aangewezen als cultuurhistorisch waardevol.
- Oude Begraafplaats in Dinxperlo aan het Kerkhofpad is een gemeentelijk monument, waarop zich tevens een aantal cultuurhistorisch waardevolle grafmonumenten bevinden.
- Algemene Begraafplaats aan de Varsseveldseweg te Aalten met het baarhuisje en cultuurhistorisch waardevolle grafmonumenten.

Het onderhoud van deze begraafplaatsen en de daar aanwezige monumenten en gebouwen neemt met het verstrijken van de tijd toe. Vrijwilligerswerkgroepen spelen inmiddels een belangrijke rol bij het onderhoud van de begraafplaatsen. Zij ontvangen voor de werkzaamheden incidenteel een subsidie, met name bedoeld voor de aanschaf van gereedschap of voor een gezamenlijke activiteit. Daarnaast is incidenteel een kleine subsidie voor het onderhoud van een specifiek grafmonument toegekend, waarbij het ging om een grafmonument met historische betekenis voor de gemeente Aalten. Verwacht wordt dat aanvullende financiering voor restauratie zal in de toekomst noodzakelijk zijn. Van belang is hier tijdig reserves voor aan te leggen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Aalten van 29 oktober 2024

Bijlagen

Naam bijlage
Naam bijlage